

VEZETŐI KIHÍVÁSOK A TÁRSASÁGI ADÓRENDSZEREN KERESZTÜL TÖRTÉNŐ TÁMOGATÁSOK TÜKRÉBEN

MANAGEMENT CHALLENGES OF CROSS-SUBSIDIES IN THE CORPORATE TAX SYSTEM

KOVÁCS István Attila

PhD-hallgató, Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológia Kar Budapest
PhD student, Eötvös Loránd University Faculty
of Education and Psychology Budapest
email: kovacs.istvan@ppk.eltel.hu

GÓSI Zsuzsanna

habilitált egyetemi docens, Eötvös Loránd Tudományegyetem
Pedagógiai és Pszichológia Kar
associate professor, Eötvös Loránd University Faculty
of Education and Psychology
email: gosi.zsuzsanna@ppk.elte.hu

ABSTRACT

One of the most unique forms of support in Hungarian sport is through the corporate tax system. Companies have the possibility to transfer part of the tax directly to the sports organisations. The recipient sports organisations must provide details of the use made of the support received. The scheme has been operational since 2011. During this period, the managers of sports organisations have faced a number of challenges. To receive the grant, a sports organisation must prepare a development programme or find a company willing to support it. Research shows that this is a very difficult task for smaller clubs in rural areas. Managers have to keep a constant eye on the changing legal environment, as changes are made every year. In addition to subsidies, there is a need to secure a co-payment, which is a difficulty for facility development projects. Some of the costs of the organisations cannot be financed from the TAO grant. Since the introduction of the scheme, the proportion of sponsorship contracts has been much lower. Overall, the grant scheme has helped the sports sector a lot. However, sport managers have constantly faced new challenges.

Keywords: sports funding, corporate tax, sports subsidy, co-payment, sponsorship

Kulcsszavak: sportfinanszírozás, társasági adó, sport támogatás, önrész, szponzoráció

1. Bevezetés

A magyar sport a 2010-es évet követően jelentős változáson ment keresztül. A szervezeti, irányítói rendszer szinte teljesen átalakult az évtized elején, de folyamatos módosulások jellemzik napjainkat is. A sportfinanszírozási rendszer ezzel párhuzamosan megújult, a sport területen rendelkezésre álló források megtöbbszöröződtek, és új támogatási formák jelentek meg az ágazatban.³⁵ A magyar sport gazdasági hátterét hosszú ideig még a szocializmusban kialakult gondolkodásmód határozta meg. A második világháborút követően, a többi hasonló rendszerben működő ország mintáját követve hazánk erős élsportrendszert tartott fent. A sport minden területe államilag irányított finanszírozású volt.³⁶ A rendszerváltást követően a sport kevesebb figyelmet és még kevesebbet támogatást kapott, így a korábbi befektetett értékek hanyatlásnak indultak. A magánszektor bevonása sem volt egyszerű, hiszen akkor kezdtek el működni a profitorientált vállalkozások is, melyek elsődleges céljai között nem szerepelt a sportfinanszírozás. A már meglévő sportlétesítmények üzemeltetése és karbantartása elsősorban önkormányzati feladat lett, akiknek szintén nem volt elegendő forrásuk és tapasztalata a megfelelő működtetésre, fejlesztésre. A változást a sport stratégiai ágazattá történő emelése jelentette 2010-ben, mely során több lehetőség is kibontakozott a hosszútávú célok elérése érdekében. Ezek közé tartozik az akkori adójogszabályok változtatása az ágazat érdekében, létesítményfejlesztési projektek, nemzetközi sporteseményeket támogató környezet és számos egyéb újdonság is, amelyek növelik a sportba irányuló tőkét. A sportágazat fejlődése, fejlesztése összetett feladatot jelentett a jogalkotó és a sportszakemberek számára. A létesítmény fejlesztések, a különböző sporttevékenységek támogatása mellett szükség van szakmai háttérre és az emberi tőke fejlesztésére is.³⁷

2. A társasági adórendszeren keresztül történő támogatás rendszere

Az egyik legjelentősebb változás az volt, hogy megvalósult a társasági adórendszeren keresztül történő támogatás kialakítása. A támogatási forma lényege, hogy a

35 Faragó Beatrix (2020): A sport a regionális gazdasági versenyképességben, a sportolói humán tőke területi vetülete. *KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK* 13:3 237-261 old.

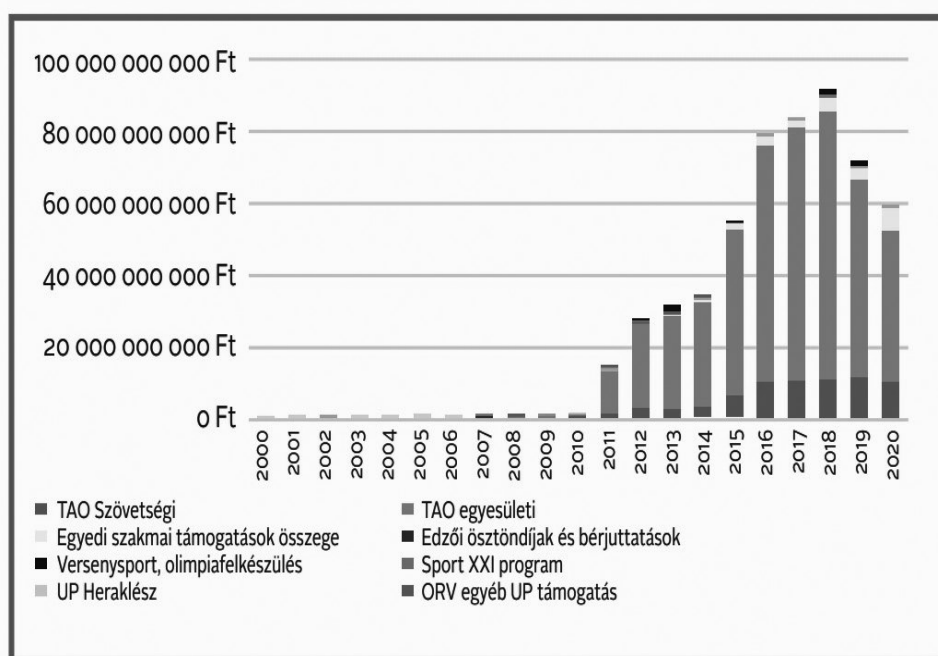
36 Sárközy Tamás (2017). A sport mint nemzetstratégiai ágazat. Előnyök és hátrányok, hosszú távú kilátások = Sport as a Strategic Sector in the National Economy. Benefits, Drawbacks and Long-Term Perspectives. *Polgári Szemle*, 13(4–6) 143-159. old

37 Faragó Beatrix (2024) Competitiveness indicators of sports cities in Central-Eastern Europe. *Theoretical and Empirical Researches in Urban Management* 19 (1) 30-53. old.

vállalkozások által befizetett társasági adó kötelezettségének egyrészét átirányítsák közvetve vagy közvetlen módon a sportszervezetekhez. Az adó- és illetékkedvezmények érintő intézkedés miatt szükség volt az Európai Bizottság jóváhagyására, mely jóváhagyás 2011. novemberben történt meg az SA.31722 (2011/N) számú állami támogatás – Magyarország „A magyar sportágazat támogatása adókedvezményt tartalmazó támogatási program révén” című határozatban. A lényege, hogy a finanszírozási rendszer összeegyeztethető az EU-s támogatási szabályokkal, nem minősül közvetlen állami dotációnak az ilyen jellegű sporttámogatás.

A sportfejlesztési programban csak a látványcsapatssportágak támogatása lehetséges. Az eredeti, 2011-es Kormányrendeletben a következő sportágakat jelentették a kedvezményezetttek körét: labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, vízilabda és jégkorong, majd 2016-ban bekerült ebbe a körbe a röplabda is. Az 1. ábrán látható, hogy rendszer bevezetése mekkora többlet forrást eredményezett ezen sportágak körében.

4. ábra A TAO-támogatásban részesülő sportágak bevételeinek változása
Figure 1 Change in revenues of sports receiving TAO subsidies

Forrás: Olimpia Sportágak Versenysport Stratégiája (2022-2032)

A látványcsapatssport támogatások (TAO támogatás) összege 2011-2021-es évek között 650 milliárd forint volt a hivatalos adatok szerint.³⁸ A sportágak közötti támogatás megoszlás ebben az időszakban követte az igazolt sportolói

38 Magyar Olimpiai Bizottság (2022): Az olimpiai sportágak versenysport-stratégiája 2022-2032. Link: <https://olimpia.hu/mob/dokumentumok>

létszámokat, melynek hatására ugrásszerűen megnőtt az újonnan megjelenő, főleg utánpótláskorú sportolók száma a látványcsapatsportágakban. Az arányok megközelítőleg a következők voltak: 40% labdarúgás, 25% kézilabda, 15% kosárlabda, 9% vízilabda, 8% jégkorong, és a 2016-os bevezetés óta a röplabda részaránya 3%. Az elemzések azt is mutatják, hogy a futball esetében az összeg 90%-a került az amatőr klubokhoz, illetve közvetlenül az utánpótlás fejlesztés céljaira fordították a kapott támogatásokat.³⁹

3. Kihívások a TAO támogatási rendszerben

3.1 Támogató gazdasági társaság, vállalat szerzése

A támogatásra kezdetben jogosult öt, majd később a hat sportág országos sportági szövetségei és a hozzájuk tartozó sportszervezetek voltak. A támogatási folyamat fontos lépése, hogy a sportszervezetek a saját országos sportági szakszövetséghez benyújtott és jóváhagyott sportágfejlesztési program után kezdenek el olyan gazdasági szereplőt keresni, amely hajlandó volt erre a típusú támogatásra és volt adófizetési kötelezettsége. Már maga a sportfejlesztési program elkészítése és elektronikus felületen történő beadása, majd annak saját honlapon történő közzététele is gondot okozott sok sportszervezeteknél a sportvezetők számára, így inkább külső „szakértőket” közreműködőt vettek igénybe, melyek a támogatási összeg 2%-át vitték el elszámolható költségként. Ezek a „szakértők” sok esetben „TAO közvetítéssel” és árukapcsolással is támogatták ügyfeleiket a kezdeti években a rendszer adta kiskapukat kihasználva. A sportvezetőknek ezt követően, ezzel párhuzamosan kellett megfelelő partnert, gazdasági társaságot találni, amely rendelkezett társasági adófizetési kötelezettséggel és nem riadt vissza a támogatási formával kapcsolatban. Ezek a források már akkor sem érkeztek meg közvetlenül az adott vezetői kapcsolatok nélkül, mivel az alacsony forrás kiterjedtség megszerzése a személyes szempontok figyelembevétele nélkül nem volt lehetséges, csupán közvetítők útján.

A kezdeti időben nehézséget okozott, hogy a cégek még nem ismerték kellően ezt a támogatási formát, így bizalmatlanul álltak vele szemben. A 2012-es évben készült egy kutatás a magyar kis és középvállalkozások körében, ahol a felmérés során egyértelműen kirajzolódott, hogy a sporttámogatások esetében az egyik legjelentősebb tényező a személyes érintettség. Ha a döntéshozó cégvezető, a középvezető vagy esetleg a családtagjai egy adott sportot űz, vagy űzött, érintett az sportszervezet körül, akkor sokkal több esély volt a partneri kapcsolat kialakítására. A TAO-rendszeren keresztül történő bekapcsolódással a sportfinanszírozásba szintén ezt a mintát követték a vállalkozások, és egyfajta átadott pénzeszközként gondol-

39 Tóth Nikolett Ágnes, Mátrai Gábor (2023): A magyar sport finanszírozásának rendszere, különös tekintettel a közpénzügyi vonatkozásokra. Pénzügyi szemle 69 (2) 84-102 old

tak a támogatásra, hiszen nem realizálták azt sem, hogy ez valójában az adó egy részének átengedése. Nem vették figyelembe a kezdeti időszakban, hogy üzleti lehetőség is rejlik ebben a formában, amely adó megtakarítás képében jelentkezik.⁴⁰

A támogatási rendszer bevezetésekor a társasági adókulcs hazánkban 10%, illetve 19% volt a vállalkozások adóalapjának függvényében. A kezdeti, indulást követő évben a sportszervezeteknek a támogató gazdasági társaság felkutatása annak ellenére okozott nehézséget, hogy a támogatás átadása után a 19%-os adókulcs a valóságban 7,89%-ra csökkent, és a tíz százalékos adókulcs mellett is jelentős adóelőny volt realizálható számukra. Két tényező nehezítette a gazdasági társaságok bevonását, mivel egyrészt nehéz volt olyan adózót találni, ahol jelentős társasági adófizetés történt, és egyáltalán volt mit felajánlani, másrészt nagyon sok szervezet kételkedve fogadta a rendszer bevezetését és a jövőbeni működését, illetve félték a NAV ellenőrzések kiterjesztésétől a cégükre a támogatások felhasználása kapcsán.

A sportfejlesztési támogatás bevezetésekor fellépő legjelentősebb pontjai tehát azok voltak, hogy egyrészt nem volt elegendő a megfelelően felkészült szakember a sportágfejlesztési program elkészítése, elszámolása terén, illetve a sportszervezetnek saját magának kell olyan adófizető vállalkozást keresnie, aki hajlandó az adott sportszervezetet támogatni. A látványcsapatsportágak esetében a jóváhagyott sportfejlesztési programok tekintetében a legelső időszakban sikerült a sportszervezeteknek legmagasabb mértékben feltölteni a keretüket, köszönhetően annak, hogy a jóváhagyott összegek alacsonyak voltak, kicsivel haladta csak meg 30 milliárd forintot a teljes sportfinanszírozási keretösszeg a Kormány részéről. Ezt a keretösszeget megemelték a következő években, melynek köszönhetően kivétel nélkül meghaladta az összeg a 100 milliárd forintot, jelenleg 125 milliárd forint az éves keret a költségvetésben. A 1. táblázatban az összes érintett sportág sportszervezeteinek feltöltési arányát mutatja be az első öt szezon vonatkozásában.

3. táblázat A lehívott és jóváhagyott támogatás aránya a kezdeti időszakban Table 1 Percentage of aid called up and approved in the initial period

Támogatási időszak	Feltöltési arány
2011/2012	98,9%
2012/2013	86,8%
2013/2014	80,9%
2014/2015	84,8%
2015/2016	91,5%

Forrás: Fazekas (2017)⁴¹

40 Farkas Péter, Fanici Mihály (2013): A TAO kedvezményezett csapatsportok támogatóinak felmérése. Magyar Sporttudományi Szemle XIV (1) 30-39

41 Fazekas Attila Erik (2017): A látvány-csapatsport támogatási rendszer szerepe a magyar sportfinanszírozásban. Tudományos Konferencia a TAO-ról. Magyar Sporttudományi Társaság 2017.09.28. Link: https://mstt.hu/wp-content/uploads/Fazekas_Attila_Erik.pdf

A Magyar Labdarúgó Szövetség a TAO-támogatás tíz évének áttekintése során átlagosan 85%-os feltöltési arány megvalósulását mutatta ki. Az induló szezon után a 2018/2019-es elszámolási időszakra vonatkozóan sikerült legnagyobb mértékben a szervezeteknek feltölteni a sportfejlesztési keretet, mégpedig ez az arány korábban 94,7%-os volt. A 2020/2021-es időszakban volt a legalacsonyabb ott az arány mindössze 71,4% volt.⁴² A 2014/2015-ös évad vonatkozásában készült kutatás arra hívta fel a figyelmet, hogy nagyon nagy eltérés mutatkozik a különböző csapatok között a felöltési arányában a labdarúgásban. Több olyan alacsonyabb osztályban, például megyei I. osztályban szereplő sportszervezet is volt ezen időszak alatt, akik a jóváhagyott támogatás mindössze 1-3%-át tudták összegyűjteni, melynek okaként a kapcsolati tőke hiánya, valamint a térségi adófizető cégek alacsony száma jelenthette.⁴³ A Magyar Kézilabda Szövetség a 2018-2023-as évekre vonatkozó összesítése alapján a megítélt támogatásokhoz képes a 87,9%-át sikerült lehívni, azaz tényleges támogatásra váltani a sportszervezeteknek. Ennél kedvezőbb képet mutat az utánpótlás nevelés feladatainak a támogatásra fordítható összegek esetében, itt a lehívott támogatások aránya 94,5%-ot mutat, hiszen minden sportszervezet elsődlegesen ezt a jogcímet igyekszik feltölteni a magas 90-100%-os intenzitási arány miatt.⁴⁴

3.2 A jogszabályi környezet folyamatos változása

A kifejezetten magas adó előny, illetve a támogató szervezetek megjelenítésének tilalma miatt 2013. májusában újabb törvénymódosítás történt. A módosítás lényege, hogy a sportot támogató üzleti vállalkozások a látványcsapatport támogatás részeként, un. kiegészítő sportfejlesztési támogatást is nyújtanak a sportági szakszövetségének, majd a későbbi további módosításnak köszönhetően az ottani versenyrendszerben szereplő sportszervezet részére. A kiegészítő támogatás, mint önerő megjelenhet szponzori vagy támogatási szerződés keretében is.⁴⁵ Ez valójában azt jelentette, hogy a megszerzett adóelőny 75%-át köteles visszaforgatni az üzleti vállalkozás. Előnyként jelentkezett viszont a szponzoroként való megjelenés lehetősége, melyet előnyei ellenére kis mértékben használtak ki a Felek. A 2014. január 1-én hatályba lépő módosítás további lehetőség nyitott arra, hogy a kiegészítő sportfejlesztési támogatást az adott sportágak körében ne csak a szövetségnek adhassa át, hanem a sportszervezetek részére is felhasználásra kerülhessen az önrész finanszírozására.

Ezt követően változott, kibővült a támogatás átadásának mikéntje. A sport-

42 Magyar Labdarúgó Szövetség (2022): TAO-Gráf, Jelentés a támogatási rendszer eddigi eredményeiről Link: https://szovetseg.mlsz.hu/adat/dokumentum/8157/dokumentumok/mlsz_tao_2022_web_02.pdf

43 Balogh Renátó (2017): Áldás vagy átok: A TAO hatása a magyar labdarúgásra. Magyar Sporttudományi Szemle 18 (4) 25-28 old.

44 Magyar Kézilabda Szövetség (2023): TAO támogatások elemzése a 2018-2023 közötti időszakban. MKSZ, Szakmai anyagok.

45 T/10238 törvényjavaslat, Társasági és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény

támogatás nyújtásának jelenleg a jogszabály szerint két módja van: az eredeti, 2011-től alkalmazható (Tao törvény 22/C. paragrafusa alapján történő) adókedvezmény-alapú közvetlen támogatás, valamint 2015-től egy alternatív lehetőség, az adójóváírás-alapú közvetett támogatás (Tao törvény 24/A. paragrafusa alapján). A két lehetőség közötti különbség a jelentkező adómegettakarítás formája és mértéke, valamint a hozzá kapcsolódó adminisztrációs feladatok és az időbeli ütemezés. Az eredeti adókedvezmény-alapú támogatás esetén a felajánlás mértéke az éves adójának maximum 70%-a lehet. Az alternatívaként jelentkező adójóváírás-alapú támogatás esetén az összeg az adóhatóságon keresztül jut el a támogatotthoz. Ebben az esetben már 80% lehet a felajánlás mértéke. A támogató számára a pénzügyi előny, pedig úgy jelentkezik, hogy az adóhivatal a vállalkozás adófolyószámláján jóváírja az összeget. Az alternatív lehetőség előnye, hogy mindkét fél számára a kisebb az adminisztrációs teher, illetve a támogatott szervezet számára az adóelőleg befizetésekkel párhuzamosan folyamatos a likviditás biztosítása. Így ennek a közvetett módú finanszírozású változatnak a népszerűsége gyorsan növekedett. Ezt erősíti az a tény is, hogy a támogatónak nem kell előre megfinanszírozni az összeget, hanem az amúgy is kötelezően megfizendő társasági adót kell utalnia a NAV felé, melyből egy rendelkezést követően utalja ki az támogatást az adóhatóság.⁴⁶ A kiegészítő támogatás rendszerének bevezetése a kezdeti időben meggondolásra készítette a vállalkozásokat, de mivel továbbra is adóelőnyt jelentett részükre a támogatás adása, így zökkenőmentes maradt az átállás, míg a fogadó sportszervezetek esetében pedig könnyebbé tette a gazdálkodást a folyamatos pénzáramlás.

3.3 Önrész jelentősége

A látványcsapatsport támogatási forma egyik legnehezebben megoldandó feladata, hogy a rendszeren kapott támogatás mellé biztosítani kell a megfelelő önrészt is. Ezt a szervezeteknek egyéb bevételekből, például a tagdíjából, egyéb támogatásokból (önkormányzat), szponzorációból kell biztosítani. Az önrész mértéke a rendszer 2011-es bevezetésekor a következő mértékeket jelentette:

- utánpótlás-fejlesztés: 10%
- versenyztetéssel összefüggő költségek: 10%
- személyi jellegű ráfordítások: 50%
- képzési feladatok, általános képzés: 40%
- képzési feladatok szakképzés: 75%
- beruházási, felújítási célú kiadások: 30%

A rendszer azóta kisebb változtatásokon esett át. A 2021/2022-es elszámolási időszakról kezdve az utánpótlás-nevelési feladatok ellátásához nincs szükség önrészre az amatőr sportszervezetek esetében. A minőségi képzés esetében 50%-ra

⁴⁶ Radnai Károly (2018) A TAO támogatásról – közérthetően. Piac és Profit, 2018. március 23. Link: https://piacesprofit.hu/cikkek/kkv_cegblog/a-tao-tamogatasarol-kozert-hetoen.html

változott, illetve a jogcímek között megjelent az sportlétesítmény üzemeltetés jogcím is, amely esetében 20%-os saját forrásra van szükség.

A magyar sportegyesületek esetében a tagdíj aránya jellemzően alacsony, hiszen próbálnak a különböző támogatásokkal gazdálkodni, valamint a külső megítélés, elvárás is azt mutatja, hogy a TAO támogatás mellé ne akarjanak egyéb jogcímen jelentős bevételt realizálni a sportszervezetek. A nagyobb klubok esetében a 2011 és 2015 közötti időszakban jellemzően 5% alatti részt tett ki a tagdíj bevétel mértéke, melyre árnyaltabban kell tekinteni a megnövekedett összbevétel alapján.⁴⁷ Az önrész előteremtése nagyon tudatos tervezést jelentett a sportvezetők részéről, hiszen nem volt elegendő a TAO forrás feltöltése, a hozzá kapcsolódó önrészt is biztosítani és igazolni kell a pénzügyi elszámoláshoz. Ez különösen igaz a személyi jellegű kifizetések (50%), valamint a beruházási és fejlesztési jogcímenél, ahol önrész aránya is viszonylag magas (30%), illetve jelentős összegek jelennek meg egy-egy létesítményfejlesztés vagy felújítás esetén. A Magyar Labdarúgó Szövetség évente 100 sportpálya és létesítmény fejlesztés, felújításához, kialakításához igényelt TAO-támogatást, és a megkapott összegekre helyi önkormányzatok és sportszervezetek nyújthattak be pályázatot. Az MLSZ plusz segítséget is nyújt 2013-tól kezdve azoknak a szervezeteknek, akiknek problémát jelent a 30%-os önrész előteremtése. Nekik elegendő csak 10%-ot biztosítani, a maradék 20%-ot maga az MLSZ fedezi FIFA forrásból, ami a kisebb sportszervezeteknek jelentős segítséget jelent a programjai megvalósításához.⁴⁸

3.4 El nem számolható költségek

A tudatos gazdálkodás feltétele annak, hogy a finanszírozási rendszer a működőképes legyen. Elsősorban a kisebb klubok esetében merült fel problémaként, hogy vannak olyan költségek, amelyek TAO támogatás terhére nem számolhatóak el. A törvényi előírások és a szövetségek által készített szabályzatok egyrészt meghatározzák az elszámolható költségek körét. Minden egyes szövetség a törvénnyel összhangban felsorolja az egyes jogcímek esetében, melyet közzétesz az Elszámolási útmutatójában. Ezt egészítik ki a benchmark rendszerek, amelyek minden területen köztük a sporteszközök, sportruházat, munkabérek, megbízási díjak maximalizálják az elszámolható költségeket.

Néhány példa az el nem számolható költségek terén:

- a benchmark összegénél magasabb értékű beszerzések, kifizetések
- a bankszámlák havi számlavezetési díj, és az egyéb banki költségek
- könyvelési díj
- könyvvizsgálati díj (ha nem fér bele az ún. közreműködői díjban, amely a támogatási összeg 2%-a)

47 Gósi Zsuzsanna (2017): A 2016-os Riói Olimpia sikeressége a sportszervezetek bevételi szerkezetének tükrében. *Testnevelé-Sport-Tudomány* 2(1-2) 71-76 old.

48 Kozma Gábor (2019): Az országos pályaépítési program települési szintű sajátosságai. *Településföldrajzi Tanulmányok* 8 (2) 3-15 old.

- edzői licenz díjak, edzői továbbképzések díjai
- 100 000 Ft feletti készpénzes kifizetések
- bérjellegű juttatásra irányuló kifizetés számla ellenében
- irodaszerek
- minden olyan tétel, amely nem szerepel a jóváhagyott vagy módosított sportfejlesztési programban.

3.5 Szponzoráció vagy támogatás

A támogató gazdasági szereplő és a fogadó szervezet közös döntése, hogy a kiegészítő támogatás tényleges támogatás vagy szponzori szerződés formájában kerül a szervezethez. A két félnek ebben kölcsönösen kell megállapodni és azt szerződéses formába foglalni. Támogatás esetében a sportszervezetenél az egyéb bevételek kategóriába kerül a számviteli és adózási szabályozás szerint, nincs számla kiállítási vonzata, és nincs általános forgalmi adó vonzata sem, ahogy ellenszolgáltatásra sem jogosult a támogató fél. A szponzori szerződés esetében a fogadó sportszervezet oldalán ez az összeg a nettó árbevétel részeként jelentkezik. Amennyiben a sportszervezet az általános szabályok szerint fizeti meg az általános forgalmi adót, akkor erre még fel kell számítani a szolgáltatás jellegére tekintettel a jelenlegi jogszabályok alapján a 27%-os általános forgalmi adót is. Az általános forgalmi adó összegét minden esetben a vállalkozás utalja közvetlenül a sportszervezetnek számla kiállítást követően, míg a támogatás összegát továbbra is a NAV-tól kapja a sportszervezet. A sportszervezeteknek így ÁFA fizetési kötelezettsége keletkezik, míg a vállalkozás a levonható tételek közé tudja besorolni. Amennyiben az adott sportszervezet nem tartozik az általános forgalmi adó hatálya alá, úgy számla kiadási kötelezettsége továbbra is fennáll, de ÁFÁ-t az ügylet után nem számolnak el a Felek.

Az elmúlt időszakban vállalkozások és sportszervezetek inkább a „klasszikus” támogatási formát választották, mivel a szerződéses kötelezettségen felül további feladatuk nincsen. A Magyar Kézilabda Szövetség a kiegészítő támogatások megoszlása esetében azt az eredményt állapította meg, hogy jóval jellemzőbb kiegészítő támogatás átadása támogatás formájában, mint szponzorációban. A 2018-2023-as évek alatt összességében a kiegészítő támogatások megoszlásán belül a szponzoráció aránya 14%, míg a támogatás 86%-os arányt képvisel.⁴⁹

3.6 Üzleti alapú szponzoráció hiánya

A sportvilágában a szponzoráció olyan átadott pénzeszköz a sportszervezeteknek, sportolóknak, sportesemények szervezőinek, amelyek célja közvetlen asszociáció teremtése a sport és az átadó vállalkozás, vagy annak terméke és szolgáltatá-

⁴⁹ Magyar Kézilabda Szövetség (2023): TAO támogatások elemzése a 2018-2023 közötti időszakban. MKSZ, Szakmai anyagok.

sa között.⁵⁰ A szponzorok számára az elérhető marketingcélok igen széles formája elérhető, például felhasználható termék bevezetésére vagy pozicionálására, a vállalatnév ismertté tételére, de akár vásárlásösztönzésre is.⁵¹

A kosárlabda klubok között történt felmérés esetében a válaszadó egyesületek 60%-a úgy válaszolt, hogy sokkal kevesebb „klasszikus” szponzorációs összeg érkezik a TAO-rendszer fennállása óta.⁵² Kassay már 2013-ban a sportszervezeteket vizsgálva azt a megállapítást tette, hogy a klubok fő bevételi forrásává a TAO támogatás vált. Nagyon magas lett a rendszernek való kitettsége, ráadásul a szereplők nem tudják, és nem is szeretnék üzleti alapokra helyezni a működésüket.⁵³ A Magyar Labdarúgó Szövetség is megfogalmazza a TAO-rendszer értékelésével kapcsolatban, hogy a sportszervezetek jelentős része az operatív jellegű kiadások esetében is szinte csak erre a forrásra támaszkodik. Megfigyelhető jelenség az is, hogy a gazdasági társaságok és az önkormányzatok is a korábbi labdarúgáshoz és más látványcsapatsporthoz köthető támogatásokat visszafogták.⁵⁴

3.7 Csekély összegű támogatások (de minimis)

Az Európai Unióban, így Magyarországon is mindig fontos kérdés a különböző támogatások jelenléte, amelyek közé az ún. de minimis támogatás is tartozik. A központi, állami juttatások megítélése mindig jelentős kérdéseket vet fel. A kutatások azt bizonyítják, hogy az állam jelenléte a finanszírozásban rontja az ösztönzőket. Azonban a különböző támogatások externáliális hatásait figyelembe véve az összhatás nagyon gyakran pozitívvá válik. A helyesen megtervezett rendszer ráadásul nem rontja, hanem kifejezetten javítja az ösztönzőket, ezáltal nem kiszorítja, hanem katalizálja a magánfinanszírozást.⁵⁵ Az Európai Unió Bizottsága rendeletben szabályozza a csekély összegű (de

50 Mullin, Bernard., Hary, Stephen., Sutton William. (2014), Sport Marketing, Fourth Edition. Champaign, IL, Human Kinetics

51 Csóka László (2023): A sportszponzoráció, mint a negatív megítélés elfedésének fátyla In Szűcs, Krisztián; Csapó, János; Jakopánecz, Eszter (szerk.) Empatikus Marketing Interdiszciplináris Megközelítésben : Tanulmánykötet Töröcsik Mária Professzor Asszony köszöntésére Pécs, Magyarország : Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar 45-48. old

52 Váczi Péter, Boda Eszter, Herpainé Lakó Judit, Müller Anetta (2017): A Tao rendszer hatásainak felmérése a magyar kosárlabda csapatoknál. Testnevelés-Sport-Tudomány 2(1-2) 77-80 old.

53 Kassay Lili (2013): A labdarúgó NB I. piaci pozíciója nemzetközi összehasonlításban. Marketing&Menedzsment 47 (4) 55-64. old

54 Magyar Labdarúgó Szövetség (2022): TAO-Gráf, Jelentés a támogatási rendszer eddigi eredményeiről Link: https://szovetseg.mlsz.hu/adat/dokumentum/8157/dokumentumok/mlsz_tao_2022_web_02.pdf

55 Berlinger Edina, Juhász Péter, Lovas Anita (2015): Az állami támogatás hatása a projektfinanszírozásra erkölcsi kockázat és pozitív externáliák mellett. Közgazdasági Szemle LXII (2) 139-171. old.

minimis) támogatásokat. A szabályozás célja, hogy a tagállamok saját területükön nyújtott állami támogatásokkal a lehető legkisebb mértékben torzítsák a tagállamok közötti kereskedelmet, versenyt és ehhez keretbe foglalták, hogy meghatározott összeg alatti támogatások nem versenytorzító hatásúak. A hivatásos sportszervezetek esetében figyelni kell arra, hogy a személyi jellegű ráfordítások esetében a de minimis rendelet hatálya alá is tartoznak. Hivatásos sportszervezet meghatározás független attól, hogy adott szervezet vállalkozás, egyesület vagy egyéb formában működik attól válik hivatásossá, ha akárcsak egyetlen egy hivatásos sportolót is foglalkoztat. A de minimis azaz csekély összegű támogatás szabályozza egy vállalkozás, vagy kapcsolt vállalkozások részére ilyen címen nyújtott támogatások összességét. A támogatás 2023-ig nem haladhatta meg a három évben együttesen nyújtott összege a 200 000 eurónak megfelelő forintösszeget. Az összeghatár 2024. január 1-től 300 000 euróra emelkedett. A sportszervezeteknek és vezetőiknek ez azért okozhat nehézséget, mert akár egy önkormányzati, akár egy szövetségi, de akár más forrásból származó támogatás is tartozhat a rendelet hatálya alá, amelyről az adott támogatás szerződése rendelkezik. A sportvezetőknek folyamatos figyelmet kell fordítani a különböző támogatási szerződés aláírásakor, hogy a kapott támogatás a de minimis rendelet hatálya alá tartozik-e az adott összeg, mivel azok nagyban korlátozhatják a további támogatások összegét.

4. Összegzés, kitekintés

A társasági adórendszeren keresztül történő finanszírozás hatalmas lehetőség a teljes sportszektor számára. Az Európai Bizottság jelenleg 2029. június 30-ig hosszabbította meg a sportfejlesztési program felhasználásának lehetőségét, így a középtávú működése a sportfinanszírozásnak jelenleg biztosított. A veszélyt leginkább azt hordozza magában, hogy az üzleti alapon működő szponzoráció háttérbe került és nincs is meg a kényszer a sportvezetői szakma részéről, hogy ezen változtasson. A tanulmányban összegzésre került, hogy melyek azok a kihívások, amelyekkel az elmúlt időszakban a sportvezetőknek meg kellett küzdenie a TAO-támogatások esetében. A vezetői kihívások egy része talán már megoldásra került, de a rendszer folyamatos változása mindig újabb és újabb feladatokat sodor a sportszervezetek és vezetői elé, ahogy az élet egyéb területein.

FELHASZNÁLT IRODALOM / REFERENCES

- Balogh Renátó (2017):** Áldás vagy átok: A TAO hatása a magyar labdarúgásra. Magyar Sporttudományi Szemle 18 (4) 25-28 old.
- Berlinger Edina, Juhász Péter, Lovas Anita (2015):** Az állami támogatás hatása a projektfinanszírozásra erkölcsi kockázat és pozitív externáliák mellett. Közgazdasági Szemle LXII (2) 139-171

- Csóka László (2023):** A sportszponzoráció, mint a negatív megítélés elfedésének fátyla In Szűcs, Krisztián; Csapó, János; Jakopánecz, Eszter (szerk.) Empatikus Marketing Interdiszciplináris Megközelítésben : Tanulmánykötet Töröcsik Mária Professzor Asszony köszöntésére Pécs, Magyarország : Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar 45-48. old
- Fazekas Attila Erik (2017):** A látvány-csapatsport támogatási rendszer szerepe a magyar sportfinanszírozásban. Tudományos Konferencia a TAO-ról. Magyar Sporttudományi Társaság 2017.09.28. Link: https://mstt.hu/wp-content/uploads/Fazekas_Attila_Erik.pdf
- Farkas Péter, Fancsi Mihály (2013):** A TAO kedvezményezett csapatsportok támogatóinak felmérése. Magyar Sporttudományi Szemle XIV (1) 30-39
- Faragó Beatrix (2020):** A sport a regionális gazdasági versenyképességben, a sportolói humán tőke területi vetülete. KÖZÉP-EURÓPAI KÖZLEMÉNYEK 13:3 237-261 old.
- Faragó Beatrix (2024):** Competitiveness indicators of sports cities in Central-Eastern Europe. Theoretical and Empirical Researches in Urban Management 19 (1) 30-53
- Gósi Zsuzsanna (2017):** A 2016-os Riói Olimpia sikeressége a sportszervezetek bevételi szerkezetének tükrében. Testnevelé-Sport-Tudomány 2(1-2) 71-76 old.
- Kassay Lili (2013):** A labdarúgó NB I. piaci pozíciója nemzetközi összehasonlításban. Marketing&Menedzsment 47 (4) 55-64. old
- Kozma Gábor (2019):** Az országos pályaeépítési program települési szintű sajátosságai. Településföldrajzi Tanulmányok 8 (2) 3-15 old.
- Magyar Kézilabda Szövetség (2023):** TAO támogatások elemzése a 2018-2023 közti időszakban. MKSZ, Szakmai anyagok.
- Magyar Labdarúgó Szövetség (2022):** TAO-Gráf, Jelentés a támogatási rendszer eddigi eredményeiről Link: https://szovetseg.mlsz.hu/adat/dokumentum/8157/dokumentumok/mlsz_tao_2022_web_02.pdf
- Magyar Olimpiai Bizottság (2022):** Az olimpiai sportágak versenysport-stratégiája 2022-2032. Link: <https://olimpia.hu/mob/dokumentumok>
- Mullin, Bernard., Hary, Stephen., Sutton William. (2014),** Sport Marketing, Fourth Edition. Champaign, IL, Human Kinetics
- Radnai Károly (2018):** A TAO támogatásról – közérthetően. Piac és Profit, 2018. március 23. Link: https://piacesprofit.hu/cikkek/kkv_cegblog/a-tao-tamogatasirol-kozerthetoen.html
- Sárközy Tamás (2017).** A sport mint nemzetstratégiai ágazat. Előnyök és hátrányok, hosszú távú kilátások = Sport as a Strategic Sector in the National Economy. Benefits, Drawbacks and Long-Term Perspectives. Polgári Szemle 13(4-6) 143-159. old
- Tóth Nikolett Ágnes, Mátrai Gábor (2023):** A magyar sport finanszírozásának rendszere, különös tekintettel a közpénzügyi vonatkozásokra. Pénzügyi szemle 69 (2) 84-102 old

T/10238 törvényjavaslat, Társasági és osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény

Váczai Péter, Boda Eszter, Herpainé Lakó Judit, Müller Anetta (2017): A Tao rendszer hatásainak felmérése a magyar kosárlabda csapatoknál. Testnevelés-Sport-Tudomány 2(1-2) 77-80 old.